

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและสถานที่วิจัย

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Action Research; PAR) ดำเนินงานภายใต้กิจกรรม ดังนี้

1. ทดสอบการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
 - 1.1 ชี้แจงการเปลี่ยนแปลงสาธิตการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
 - 1.2 ทำแปลงสาธิตการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงปลูก
 - 1.3 ศึกษาชนิดถั่วหลังการปลูกข้าวโพดเพื่อสร้างรายได้
 - 1.4 ติดตามงานการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
2. การศึกษาการเพิ่มผลผลิตข้าวที่เหมาะสมกับชุมชนบนพื้นที่สูง
 - 2.1 ทดสอบวิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง
 - 2.2 ทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินในแปลงปลูกข้าว
3. การทดสอบพืชทางเลือกเพื่อสร้างรายได้แทนข้าวโพด
 - 3.1 จัดเวทีชุมชนเพื่อศึกษาชนิดพืชที่ชุมชนต้องการปลูกทดแทนข้าวโพด
 - 3.2 ทดสอบการปลูกพืชสร้างรายได้ทดแทนข้าวโพด
 - 3.3 สาธิตการปลูกไม้ผลเพื่อสร้างรายได้
 - 3.4 ศึกษาตลาดพืชใหม่ที่มีศักยภาพ
 - 3.5 ประเมินผลการปลูกและการยอมรับพืชทดแทน
4. การศึกษากระบวนการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตถั่วอัดแห้งจากซังข้าวโพด
 - 4.1 จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม
 - 4.2 จัดเวที/ประชุม เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
 - 4.4 พัฒนาศักยภาพของกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม (ศึกษาดูงาน "การบริหารจัดการและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม")
 - 4.5 สรุปและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรค และเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป
5. ศึกษาการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน (GAP และ GMP)
 - 5.1 ทบทวนการพัฒนากระบวนการกลุ่มด้านต่างๆ และขีดความสามารถ ในการผลิตและแปรรูปพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน (GAP และ GMP) ของชุมชนที่ผ่านมา
 - 5.2 ประเมินทิศทางการพัฒนากระบวนการกลุ่ม
 - 5.3 ประชุมทีมงาน วางแผนขับเคลื่อนกระบวนการกลุ่ม
 - 5.4 สนับสนุนการขับเคลื่อนกระบวนการกลุ่ม
6. การทดสอบรูปแบบการอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์เป็นแหล่งอาหาร (Food bank) ของชุมชน
 - 6.1 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน

- 1) จัดเวทีนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและหารือร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินการอนุรักษ์ ป่าชุมชน และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนที่ต้องดำเนินการต่อ
 - 2) ประชุมร่วมกับผู้นำ สมาชิกชุมชน เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในการอนุรักษ์ ป่าชุมชน และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน
 - 3) สรุปผลการดำเนินงาน
- 6.2 การสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อเพิ่มแหล่งอาหาร พืชสมุนไพร ในบริเวณป่าชุมชน
- 1) จัดเวทีสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือ เพื่อเพิ่มแหล่งอาหาร พืชสมุนไพร ในบริเวณป่าชุมชน และ ระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
 - 2) สำรวจพื้นที่ที่จะทำการอนุรักษ์ป่าชุมชนร่วมกัน
 - 3) วิเคราะห์พื้นที่และกำหนดรูปแบบการอนุรักษ์ ป่าชุมชน ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มแหล่งอาหารและพืชสมุนไพร
 - 4) สรุปผลการดำเนินงาน
7. การศึกษาการประยุกต์ใช้ระบบวนเกษตรในพื้นที่เสื่อมโทรม
- 7.1 จัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 7.2 ทดสอบรูปแบบวนเกษตรที่เหมาะสม
 - 7.3 เตรียมพื้นที่ปลูก เตรียมกล้าไม้ และดำเนินการปลูกพืชชนิดต่างๆ ร่วมกับเกษตรกร
 - 7.4 ดูแลรักษาแปลงพื้นที่นำร่องโดยการกำจัดวัชพืชและจัดทำแนวกันไฟ
 - 7.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแปลงเรียนรู้การใช้ที่ดินภายใต้ระบบวนเกษตร